

Datum: 2026-05-29

Diarienummer: TN 2026/0056

Till: Tekniska nämnden

Samhällsutvecklingsförvaltningen

Charlotte Bromar

Antagande av riktlinjer för Bärande principer för trafiksäkerhetshöjande åtgärder

Ärendet

Tekniska nämndens ansvarsområde sträcker sig över ett flertal skilda verksamhetsområden. Många av dem är strategiskt viktiga ur ett samhällsbärande perspektiv och innefattar stora ekonomiska värden. De kräver en god planering samtidigt som de behöver en flexibilitet i genomförandet. Därav föreslås tekniska nämnden besluta om bärande principer som verksamheten sedan kan basera sin planering av åtgärder kring.

Bärande principer ska vara övergripande till sin karaktär och samtidigt syfta till att ge förvaltningen god styrning avseende väsentliga utgångspunkter och prioriteringar gällande planering inom olika verksamhetsområden.

När bärande principer har beslutats ska verksamhetens planer basera sig på dessa. Planerna kommer att informeras om i nämnden och följas upp årligen.

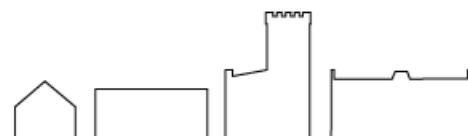
Med föreliggande ärende antar tekniska nämnden bärande principer som ligger till grund för planering och utförande av trafiksäkerhetshöjande åtgärder i Danderyds kommun.

Detta ärende ska ses som en del i det utvecklingsarbete som görs i tekniska nämnden avseende styrning och ledning. Utvecklingsarbetet är pågående och de bärande principerna i detta ärende behöver utvärderas under det andra kvartalet 2027 och eventuellt revideras.

Samhällsutvecklingsförvaltningens förslag till beslut

Tekniska nämndens beslut

Tekniska nämnden antar föreslagna riktlinjer Bärande principer för trafiksäkerhetshöjande åtgärder.

Bakgrund

Som underlag till hur planering, beredskap och utförande för tekniska nämndens utvecklingsarbete med trafiksäkerhetshöjande åtgärder utförs - tas bärande principer för trafiksäkerhetshöjande åtgärder fram som grund.

Samhällsutvecklingsförvaltningens utredning

Utgångspunkten för bärande principer för trafiksäkerhetshöjande åtgärder är att säkerställa en trygg och säker trafikmiljö för samtliga trafikslag och trafikanter och samtidigt beakta framkomligheten i kommunens vägnät. Principerna ska tydliggöra vilka kriterier som är bärande vid bedömningar för trafiksäkerhetshöjande åtgärder. De bärande principerna ska vara vägledande och ge en helhetsbild vid bedömning huruvida en åtgärd är nödvändig samt ska vara ett stöd i den årliga planeringen och prioriteringen av trafiksäkerhetsåtgärder.

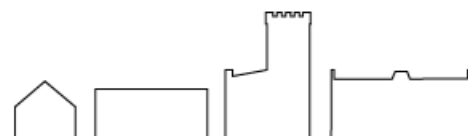
Danderyds kommun utgår ifrån fem bärande principer i bedömningen av en plats eller sträcka för att landa i om en åtgärd är aktuell för uppdatering, se principer nedan. Resultatet från varje princip studeras och vävs ihop med ytterligare viktiga aspekter och i en samlad bedömning fattas beslut om fortsatt utredning samt om genomförande av åtgärder kommer att planeras för. Viktiga aspekter som tas hänsyn till utöver de fem bärande principerna är; målpunkter för barn, trafikmängder, totalkostnad i förhållande till nyttan samt samverkan med andra pågående och prioriterade projekt i kommunen.

Ärendets beredning efter återremittering

Prioriteringar ska utgå från de bärande principerna inom trafiksäkerhet, där säkra skolvägar ges särskild vikt, samt tillgänglighet och främjande av oskyddade trafikanter.

Barn och unga har ofta ett stort behov av att korsa och färdas på vägar i sin närmiljö, exempelvis i samband med resor till skola, förskola, lekplatser, idrottsaktiviteter och kollektivtrafik. Bedömningen ska därför fokusera på hur tillgängliga, trygga och begripliga vägnäten i Danderyds kommun är ur barnets perspektiv.

Äldre personer har i många fall nedsatt rörelseförmåga, balans, syn eller hörsel, vilket kan påverka deras möjligheter att uppfatta och agera i trafiken. Bedömningar av åtgärder ska därför även utgå från denna grups behov av säkra och tydliga gång- och cykelvägar, trygga korsningspunkter samt god orienterbarhet i trafiksystemet.

Danderyds kommuns fem bärande principer;**Flöde**

När mängden trafik ökar på en väg, eller gata, ökar även risken för att olyckor sker. En gata eller väg där årsdygnstrafiken (ÅDT) överstiger 2000 fordon bedöms som mer trafikerad. Därtill finns det större huvudgator med en transport- och uppsamlingsfunktion som syftar till att sammankoppla områden och målpunkter, samt ansluter till E18.

Hastighet

Hastighetsöverträdelser längsmed en sträcka jämförs med den skyltade hastigheten. Det görs genom att jämföra 85-percentilen med hastighetsgränsen. Är 85-percentilen mer än 7 km/tim över hastighetsgränsen bedöms det väsentligt för att studera lämpliga åtgärder. I vissa fall kan det förekomma att vägens utformning och den skyltade hastigheten inte stämmer överens, det vill säga att förare uppfattar att den rekommenderade hastigheten är högre än skyltad hastighet utifrån hur vägen är utformad.

Vägtyp

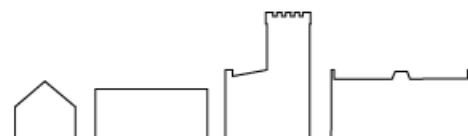
Vägnätet är fördelat i lokalgator, huvudgator och uppsamlingsgator. De har olika syften och funktioner i det kommunala vägsystemet. Huvudgator trafikeras bland annat av kollektivtrafiken och används som primära utryckningsvägar av räddningstjänsten samt transporterar personer och gods, vilket behöver beaktas. Det innebär att kommunen är mer restriktiv gällande vissa typer av åtgärder i huvudvägnätet.

Korsande behov

Hur ser möjligheterna ut längsmed en sträcka för oskyddade trafikanter att korsa och vilka korsande behov finns. Finns det målpunkter såsom skolor, förskolor, butiker, idrottsplatser eller dylikt i närheten? Är befintliga övergångsställe eller passager väl utformade då många olyckor sker framför allt vid övergångställena.

Barn och unga har ofta ett stort behov av att korsa vägar i sin närmiljö, exempelvis i samband med resor till skola, förskola, lekplatser, idrottsaktiviteter och kollektivtrafik. Bedömningen ska därför fokusera på hur tillgängliga, trygga och begripliga korsningsmöjligheterna är ur barnets perspektiv.

Därtill har äldre personer i många fall nedsatt rörelseförmåga, balans, syn eller hörsel, vilket kan påverka deras möjligheter att uppfatta och agera i trafiken. De kan även ha längre reaktionstider och behov av mer tid för att korsa en gata eller orientera sig i trafikmiljön. Det innebär att utformningen av gångmiljöer, passager och korsningar behöver vara tydlig, säker

Datum: 2026-05-29

Diarienummer: TN 2026/0056

och ge tillräckliga säkerhetsmarginaler. Bedömningar av åtgärder ska därför utgå från denna grups behov av säkra och tydliga gång- och cykelvägar, trygga korsningspunkter samt god orienterbarhet i trafiksystemet.

Kollektivtrafik och utryckningsfordon

Trafikeras gatan av busstrafik eller är en primär utryckningsväg för räddningstjänsten? Viktigt att beakta är hur farthinder eller gupp kan medföra skakningar eller vibrationer på den intilliggande miljön, exempelvis sprickbildningar på angränsande fastigheter.

Samhällsutvecklingsförvaltningens bedömning

Samhällsutvecklingsförvaltningen anser att med bärande principer för trafiksäkerhetshöjande åtgärder kan åtgärder utföras så att en god standard för trafiksäkerhet i kommunens vägnät uppnås på ett effektivt och ekonomiskt hållbart sätt.

Konsekvenser för barn och unga

Trafiksäkerhetshöjande åtgärder på bilvägar och gång- och cykelvägnätet har stor påverkan för barn och unga genom att det blir tryggare och säkrare att ta sig till skolor och fritidsaktiviteter inom det kommunala vägnätet.

Ekonomiska konsekvenser

Åtgärderna utförs och prioriteras inom föreslagen och tilldelad budget.

Stefan Sorpola
Samhällsutvecklingsdirektör

Jan Lundberg
Park- och gatuchef

Handlingar i ärendet

1. Tjänsteutlåtande, Antagande av riktlinjer för Bärande principer för trafiksäkerhetshöjande åtgärder
2. Riktlinjer, Bärande principer för trafiksäkerhetshöjande åtgärder
3. Tekniska nämndens beslut, 2026-03-26 § 27
4. Tekniska nämndens beslut, 2026-05-19 § 58